

Podi, senjaki, spodnja stavba iz lesa (navadno grajeni), se računajo do Din 200.—. Iste stavbe, prvovrstno grajene, pa do največ Din 320.—. Starostna obraba 2%. Svinjaki iz mehkega lesa do 300 Din meter, starostna obraba 1½%. Vrednost kozolcev se računa, dvojni prvovrstni z brano do največ Din 350, navaden 180 Din. Starostna obraba se računa pri kozolcih po 1% na leto.

To so v glavnem navodila za določitev vrednosti posameznih poslopij. Opozorjam pa, da se mora upoštevati tudi popravila in nove dele zgradb, ki se izvršijo tekom let. Radi tega je dobro, da zavarovanec zastopniku zavarovalnice, ki sestavlja novo zavarovanje, vse natančno navede, kako staro je poslopje, kedar se je izvršila kakav večja poprava istega in kaj se je sploh na stavbi v zadnjih letih spremenilo.

Pri cenitvi škod se dostikrat ugotovi, da je ena ali druga stavba **previsoko zavarovana** in se vsled tega ne more priznati oškodovancu polne zavarovane vsote. Zavarovanec je vsled tega nezadovoljen, ker je moral več let plačevati od previsoke vsote zavarovalnine. Posledica je, da se pritožuje, zabavlja in obrekuje, češ, zakaj sem plačeval zavarovalnino od tako visoke vsote. Drugi imajo zopet **prenizko zavarovano** in v slučaju požara tudi ne dobijo cele zavarovane vsote, ker so imeli svoja poslopja **podzavarovana**. Najbolje je, da ima vsak gospodar svoja poslopja primerno zavarovana, kakršna je prav za prav vrednost poslopij.

Pri sklepanju zavarovalnih pogodb je važno, da je gospodar previden in ne podpiše poprej tiskovine, dokler se ni prepričal, ali je navedena prava vrednost, oziroma pravilno visoka zavarovana vsota.

Pri večjih posestnikih se izplača, da se pri sklepanju zavarovalne pogodbe pokliče kakaga strokovnjaka, ki na licu mesta ugotovi sedanjo vrednost posameznih stavb in se v ponudbo tudi zapiše izjava dotičnega strokovnjaka. Glede vrednosti premičnin, osobito gle-

de poljedelskih strojev, vozov in drugih zavarovanih predmetov pa je najbolje, da se natanko zapišejo vsak predmet zase na ponudbo in se tudi pri vsakem poslavi sedanja vrednost. Ako se med zavarovalno dobo kaj spremeni, je treba javiti zavarovalnici, da se zabeleži. Le take spremembe, ki se sproti zabeležijo, se potem pri cenitvi požarne škode upoštevajo.

To so v glavnem navodila, ki bi jih moral vsak zavarovanec vedeti in upoštevati. Ako želi kdo še natančnejša navodila glede zavarovanj, sem mu na razpolago.

*

O kuluku.

Banovinski kuluk za proračunsko l. 1932/33 je odpravljen, mesto njega 25% banovinska doliada na vse neposredne davke. Javni uslužbenci plačujejo naprej obvezno odkupnino. Zaostankarji s plačilom odkupnine za banovinske ceste za leto 1930 in 1931 morajo odkupnino plačati. Kuluk za občinske ceste I. in II. razreda ostane. To je razvidno iz razglasa banske uprave dravske banovine v »Službenem listu« z dne 23. aprila tega leta. Razglas se tako glasi:

»Proračun dravske banovine za leto 1932/33 izkazuje med dohodki tudi 25% nadomestno cestno odklado na račun ljudskega dela, odnosno odkupnine za banovinske ceste. Ta proračun je zakonito potrjen. Ker je označeni dohodek banovine predviden izrecno kot nadomestek za banovinski kuluk, se ljudsko delo (odkupnina za to delo) glede banovinskih cest v proračunskem letu 1932/33 v območju dravske banovine ne bo izvajalo. Javni uslužbenci plačujejo tudi v tej dobi obvezno odkupnino po izjemni določbi § 21. zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o samoupravnih cestah od 30. maja 1930. Oni zavezanci, ki iz kategorikoli razloga niso odslužili pripadajoče cestne obveznosti za leto 1930/31 na banovinskih cestah, morajo odslužiti delo banovinskih cest na občinskih cestah, in sicer na račun banovinske subvencije za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest.

Zavezanci, ki so v zaostanku s plačilom od-

kupnine za banovinske ceste na račun cestne obveznosti za leto 1930 in 1931, so zavezani odkupnino plačati, ker tvori označena odkupnina sestavni del dohodkov banovinskega proračuna za leto 1931/32. Vendar se davčne uprave pooblašajo, da opuste prisilno izterjavo označene davčine, ako bi zavezanci zaradi siromaštva ne mogli plačati odkupnine.

Ljudsko delo in odkupnina za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest I. in II. reda, se izvaja v vseh onih občinah, ki ne morejo označenih del opraviti z dohodki občinskega proračuna ali z najetim posojilom. Državna nadzorna oblast je po § 68. zakona o nedržavnih cestah v zvezi s členom 23. pravilnika o ljudskem delu dolžna, da odredi prisilno popravilo občinskih cest, kjer je ogrožen, oviran ali onemogočen promet, in sicer z ljudskim delom po določilih navedenega pravilnika. Iz gornjega razloga morajo imeti vse občine, ki ne razpolagajo s potrebnimi denarnimi sredstvi za označen namen, stalno v evidenci Obdružene sezname zavezancev za ljudsko delo in odkupnino.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto, dne 23. aprila so pripeljali špeharji 65 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 11 do 12 Din, špeh pa po 10 do 12 Din. Kmetje so pripeljali 28 voz sena po 65 do 95 Din, 12 voz otave po 65 do 80 Din, 4 slame po 65 do 75 Din, 20 voz krompirja po 1.50 do 2 Din, 19 vreč čebule po 5.90 do 6 Din (česen 10 do 14). Zelje po 3 do 4 Din, pščenica po 1.75, rž 1.75, ječmen 1.50 do 1.75, oves 1.25 do 1.50, kuruza 1.50, proso 1.50, fižol 1.75 do 2.50 Din. Kokoš 25 do 35, piščanci 30 do 75, raca 20 do 30, gos 35 do 60, puran 50 do 85, kozliček 35 do 80, jagnje 90 do 120 Din. Celi orehi 4.50 do 5 Din, luščeni 16 do 18 Din. Na trgu je bilo 775 komadov sadnih drevesc in 450 trt. Hren 10 do 12 Din, karfijska 6 do 12 Din, ohrovt 3 do 4 Din, kisla zelje 3 do 4 Din, kisla repa 2 Din, radič 10 Din, jabolka 4 do 7 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 24 do 32 Din, jajca 0.60 do 0.70 Din, med 14 do 20 Din, suhe slive 8 do 12 Din.

Levinja jih je postrasila.

Vroče trenutke je doživela gospoda, ki se zabava v prijetnem mestu Cannes na Francoskem. Nekega večera so plemeniti in bogati gospodje bili zbrani v nekem odličnem hotelu pri obedu, ki so mu dali ime »obed v džungli«. Da bi zabavali goste, so postavili v jedilno dvorano tudi kletke z različnimi zverinami, da bi bilo tako bolj podobno džungli. Med obedom pa je velika levinja zlomila mrežo na kletki in skočila med goste. Lahko si je predstavljati zmedo, ki je temu sledila. Vseh 700 gostov je navalilo na izhode. V strahoviti gneči je več žensk

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvatskih pradedov.

18

(Dalje.)

Vse po trgu se je začelo skrbno zaklepati pred posetom pošastne krave, le Pištelakova krčma je ostala odprta. Ema je stregla prvemu okuženemu Andreju, obiskovala, tolažila, pomagala in spremljala na zadnji poti tudi druge, le njo samo je očuvalo nebo nedotaknjeno, močno po duši in telesu.

Kako daleč je že bila segla kuga izven trga, ni znal nikdo. Izventrskih faranov niso smeli pokopavati na pokopališču krog cerkve. Grajska oblast je zapovedala, naj zagrebejo vsacega tam, kjer je umrl. Ko bo prestala kužna smrt, bodo že pozneje blagoslovljeni od duhovnika grobovi ponjivah, travnikih in gozdovih, da se ne bodo odpočivala trupla v neblagoslovljeni zemlji.

Ljudje izven trga se niso zmenili toliko za kužno morijo. Radi brezbrčnosti in malomarno-

sti se je bila razpasla z bliskavico do Št. Petra, Planine in današnjega Št. Jurja ob južni železnici. Že decembra l. 1578. je rogovilila črna pegasta krava po Planini. Ohranjeno je do danes sporočilo planinskega oskrbnika Štefana Siebenaicherja, v katerem opisuje celjskemu oskrbniku Janezu plemenitemu Helfenbergu, kako strašno da razsaja črna smrt po planinskem trgu ter po sosednih vaseh. Junija je bila zanešana nalezljivka v gorenjske kraje iz Hrvaške in že decembra je bila na višku na Planini. Iz tega zgodovinsko potrjenega dejstva je razvidno, koliko človeških žrtev je padlo leta 1578. pod koso črne kuge tostran in onstran Soče in to ne le po nižavah, da, zdesetkovano je bilo prebivalstvo tudi po vrhah.

Usodepolno okuženi so bili spodnji kraji l. 1578. in vendar ni prodrila ta strašna vest niti do Koroške. Avgusta omenjenega leta je prejel pilštajnski oskrbnik od pravega lastnika večinoma vseh gradov v pražupnijski Pilštajn od krškega škofa po jezdecu obvestilo: Cerkevni dostojanstvenik je že med potjo. Ogledal si bo osebno po-